

Miljø- og Fødevareministeriet
Landbrugsstyrelsen

Den Europæiske Landbrugsfond
for Udvikling af Landdistrikterne

LDP 2020

Se EU-Kommissionen, Den Europæiske Landbrugsfond for Udvikling af Landdistrikterne

Promilleafgiftsfonden for landbrug

BÆLGPLANTER I PAGT MED DE UNDERJORDISKE

Få flere bælgplanter i sædskiftet, og **forebyg samtidig mod jordbårne sygdomme.**

DET ANBEFALES AT have bælgplanter i sædskiftet, men samtidig kan sædskiftesygdomme udgøre en stor bekymring, når man dyrker økologiske bælgplanter. For det kan være vanskeligt at gennemskue, hvordan man undgår opformering af sædskiftesygdomme med udbyttetab som følge.

Er forholdene gunstige for de jordbårne patogener, kan det medføre høje udbyttetab. Nogle sygdomme danner sejlivende hvilesporer, hvorved de kan overleve adskillige år i jorden uden værtsplanter. Ærterodråd kan f.eks. overleve op til 15 – 25 år i jorden, og hestebønnerodråd kan også overleve mange år i jorden.

Ærterodråd og hestebønnerodråd

Hvilke sygdomme, der angriber både hestebønne, ært og lupin er interessant for planlægningen af sædskiftet. Ærterodråd angriber ært, hvorimod hestebønnerodråd kan forårsage rod råd både i hestebønne og ært. Hestebønnerodråd er hidtil fundet i Sverige men ikke i Danmark. Derfor undersøger SEGES Økologi Innovation i øjeblikket 11 danske, økologiske marker for sygdommen.

Det angives desuden i litteraturen, at vikke er modtagelig for ærte- og hestebønnerodråd, hvorfor den skal bruges varsomt som efterafgrøde i et sædskifte med hyppig dyrkning af ært eller hestebønne.

Pauser i sædskiftet er afgørende

I tabellen er antallet af frie år, der anbefales mellem dyrkning af bælgplanter, angivet. Anbefalingerne varierer i litteraturen og mellem lande. Teoretisk set er der tale om, at jo flere frie år i sædskiftet jo bedre – i praksis er det også et spørgsmål om et kompromis, så der kan dyrkes bælgplanter.

En anden vigtig bælgplante, der er

Ærterodråd på markært.

Foto: Ghita Cordsen Nielsen

JORDTEST

- Der testes for enten ærterodråd eller ærte- og hestebønnerodråd
- Testen udføres hos Agro Plantarum i Sverige
- Prisen er hhv. 1.200 eller 1.600 svenske kr. + moms
- Analysen tager 5 uger
- Sendes senest 6 uger før såning og helst før
- Kontakt din lokale rådgivningsvirksomhed for mere information

værd at nævne, er kløver. For at undgå kløvertræthed bør antallet af frie år mellem kløvergræsmarker også overholdes – helst to frie år. Kløvertræthed skyldes især kløvecystenema-

toder, men kløver lader ikke til at opformere de sædskiftesygdomme, der kan skabe problemer i f.eks. hestebønne, ært og lupin.

Test af jorden

De anbefalede intervaller mellem dyrkning af bælgplanter i sædskiftet er til forebyggelse mod sædskiftesygdomme. Ved hyppig dyrkning af hestebønner, og/eller ærter, kan det være en god ide at få analyseret jorden forud for planlægning af sædskiftet. I analysen vurderes risikoen for sygdomsopformering i det kommende år, under antagelse af, at forholdene er gunstige for sygdommen. F.eks. kan år med store mængder nedbør skabe større problemer med sædskiftesygdomme. Især i vandlidende jorde, og områder af marken med dårlig afvanding, er der øget risiko for sygdomsudbrud.

I projektet "Bælgplanter – I pakt med de underjordiske", der færdiggøres i slutningen af 2019, arbejdes der med at samle national og international viden om sædskiftesygdomme i bælgssæd med det formål at styrke rådgivningen af, hvordan man kan undgå at opformere sygdommene. ●

**AF TUE SCHMIDT INGVORSEN,
SEGES ØKOLOGI INNOVATION**

Tabel: Angiver nuværende anbefalinger for mindste antal år mellem dyrkning af bælgplanterne.

	Markært	Hestebønne	Lupin*
Markært	5 frie år	5 frie år	2 frie år
Hestebønne		5 frie år	2 frie år
Lupin			3 frie år